

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו



גליון 10

ברשת וישלח תשב"א

שבוע של חיים

מתורתו בנושא השבוע

וירא יעקב מאד

היינו שהיה ירא מאד מפני כבודו של הקב"ה, ויחץ את העם וכו', היינו כפי ששמעתי מאדומ"ר הקדוש מוריני רבי שלמה מקארלין זי"ע, ויחץ הוא לשון התקשרות היינו שקשר עצמו עם כל אשר לו להקב"ה, כי יעקב נקרא קטן, רק במה שהוא יותר קטן הוא יותר גדול.

(בית אהרן ברמזי אביו הקדוש הרא"ש מסטאלין זי"ע)

לי"ט כסלו

הילולת רבו המגיד ממעזריטש

מרה שחורה אינה 'סחורה'

כספרו לו מפטירת רבו המגיד ז"ל בכה מאד, ואחר כך נתעורר והתחיל לצעוק: מרה שחורה איז קיין סחורה (-) מרה שחורה איננה 'סחורה', ורץ להחלוק ופתחו ואמר: איז וויטרא איז וויטרא, כלומר המרה שחורה ילך להרוח.

(כתבי ר"י שו"ב)

עצה לחיים

שלא עשני גוי

הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע אמר, אם יהודי יהיה בשמחה מזה שהוא יהודי, הריני ערב לו כי יצאל מכל הנזקים הן בענייני גשמיות והן בענייני רוחניות, הן בעולם הזה והן בעולם הבא.

(מקנים אתבונן)

מסכת חיים

תולדות חייו (י)

בראש העגלה

ויהי אחרי הסתלקות רבו המגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע י"ט כסלו תקל"ג. ביקש רבינו לנסוע אל המגיד הקדוש רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע, וכפי המסופר בספר 'מגדיל ישועות' בשם קדוש ישראל מרוזין זי"ע (הובא הסיפור בארוכה בגל' מס' 3) ותוכנו המקוצר כך: "הצדיק הרי שלמה קארלינער, קנה שלימות אצל אבי זקני המגיד מו"ה דוב בער ממעזריטש, כי היה מלמד בכפר אחד ותמיד הלך רגלי למעזריטש ושם קנה שלימות, ואחרי הסתלקות המגיד, נסע אל המגיד הקדוש רבי מיכלי מזלאטשוב זי"ע ואז היתה התגלותו בקודש".

וכך היה מעשה. אברכים אחדים שכרו עגלה מסוככת עימה נסעו לזלאטשוב. הם עצמם ישבו בראש ואילו את רבינו מקארלין הושיבו מאחור. ויהי בהגיעם לזלאטשוב, הושיט המגיד את ידו לשלום אל רבי שלמה, ואילו לשאר האברכים לא נתן שלום, ואמר לר' שלמה: עד מתי תהיה בנסתך, בא עת וזמן שתתגלו לעיני כל, יכולים אתם לעבוד את ה' גם בנגלה. ויהי כאשר שמעו האברכים הללו את הדברים שיצאו מפי המגיד מזלאטשוב, אזי בחזרה לביתם הושיבוהו למעלה בכבוד והם עצמם עמדו על דופני העגלה, זיי האבין זך גישטעלט אויף די שטאגיס", כלשון קדוש ישראל מרוזין המובא ב'מגדיל ישועות', ומאז והלאה נתגלה לכל העולם.

עד ושומר

גרסה נוספת על האופן המדויק דרכו נתגלה וקיבל את הנהגת החסידים בהוראתו של המגיד מזלאטשוב מסופר בכתבי ר"י פראגער (אות רל"ח). וכאן נערך מעט בלשון, "אחרי הסתלקות המגיד ממעזריטש זצ"ל הסתופפו רבים בצל רבינו רבי שלמה מקארלין ולא רצה בשום אופן לקבל עליו עול ההתמנות, משפלותו וענותו הגדולה, אך מאחר שרבים אלצוהו, התיישב בדעתו שישע לרב איש אלקים אשר ממש רוח הקודש שורה עליו והוא יגלה רשתו ובפניו ענה שאינו ראוי לזה, ועלה בדעתו ליסע להרב הקדוש רבי מיכל מזלאטשוב, כי שמע אז שאצלו רוח הקודש בנגלה, ואומר לכל איש ואיש כאשר הוא, אך לקח עמו את ר' מאנעלע, וטעמו עימו כפי המקובל ב' נוסחאות. א': כיון שהיה בטוח שהזלאטשובר יניא אותו, ובכדי שיהיה עד שמיעה נוסף לדבריו הנחרצים לקח את ר' מאנאלי וכך יאמינו לכל שיאמר בשמו. הנוסח הב': שלקח את ר' מאנאלי עמו, מיראתו שלא

ירך לבבו מאוד ויפול בדעתו, לפי שבחודאי יבזהו מאוד, ובלשונו הקדוש "איז א מורא ער זאל איהם ניט צו פיהל אראפ ווארפין אזוי" (-) זה פחד שהוא לא יבזה אותו יותר מדי).

לבניו יגלה האמת

ויהי כאשר הקריב לבא לזלאטשוב קירב אותו רבי מיכל מאוד והיה אצלו בשבת. ולא עוד אלא שאחרי שבת באו אליו בניו הצדיקים של המגיד אשר יקראו בשם "חמשה חומשי תורה" לבקשו שישבות שם עוד שבת. על כך ענה להם רבינו שלמה: לכו שאלו את אביכם, אך בתנאי שיאמרו לו הלשון המלא והמדויק מה שאמר להם אביהם, כי עדיין היה סבור רבינו בענותותו שרק בפניו לא רצה רבי מיכלי לבזותו. אבל כעת שהבנים ישאלו בודאי יאמר להם עליו את מה שהוא באמת. נכנסו הבנים אצל אביהם הקדוש וכך ענה לשאלתם "אישי שכל העולמות העליונים והתחתונים תלוים במעשיו ובמחשבותיו הקדושות, אולי וועט אים עפעס רודערין דא איין תנועה, (-) חוששני שמא אפילו רק תנועה קלה אחת תזדעזע, מבאשר לא יהיה הצדיק בביתו על מכונו וועט זך רודערין (-) אזי יזדעזע) כל העולמות, איך אהיב בנפשי לבקשו על שבת...".

לשקוע בבוץ ולהציל נשמות

כשמעם דברים מפורשים יוצאים מפי הקדוש, פנו בשמחה ומסרו את דברי אביהם לרבינו הקדוש. או אז נכנס אליו בהתמרמות גדולה והחל לומר: מה אתם רוצים ממני אז איר זאלט קאנען זאגן אזוינע דיבורים, איז שוין דא אויך קיין אמת ניטא (-) אשר גם אתם תוכלו להגיד עלי דיבורים שכאלו, הגם כן האמת נעדרת?), ענה רבי מיכל ז"ל בזה הלשון: מיין ליבער ר' שלמה איהר ווילט זיצן אין איין קליין שטיבעלע אין דינען השי"ת אליין? (-) אהובי רבי שלמה, מבקשים אתם לישב בקיטון צר ולעבד את ה' יתברך (לבדך?) עס איז אלעס כדאי אזוי ווייט ציא גיין אין בלאטע (-) אכן ראוי להמשיך לצעוד אפילו בתוך הבוץ) והראה המגיד עד צוארו, והמשיך, אין אזוי ווייט אין נאך ווייטער, (-) וכך להמשיך ועוד יותר להמשיך, אביא ארויס נעמען איין אידישע נשמה פין בלאטע (-) העיקר למשות עוד נשמה יהודית מהבוץ) פארם אופיים אין נעמם ארויס אידישע נשמות פין בלאטע (-) קבל על עצמך ההנהגה הוציא נשמות ישראל מהבוץ). על מקור הסיפור מציין הר"י פארגער: "שמעתי מאדמו"ק זי"ע ואז"כ כמה פעמים מחסידים".



התמונה בארבעת אהלי צדיקים

ציון המגיד ממעזריטש בעיריה אניפולי יומא דהילולא י"ט כסלו ראה מדורים 'סיפור בחיים חיותו', זרעו בחיים

סיפור בחיים חיותו

על נכלאותו בחיים חיותו, ועל ציונו הקדוש ש"כשעומדים על הציון הוא ממש כמו בחיים חיותו" (הרה"ק רבי אשר מסטאלין ז"ע"א)

בין דג לקדחת

שניווכח בהמשך - אבל בל נדלג על הסדר. ועם כל זאת, עדיין לא זכה להגיע לרום מדרגותיו של רבינו הקדוש מקארלין, כפי שמשמע מהמשך הדברים. אל השולחן הוכנס מגש הדגים והונח בפני הרבי המגיד הקדוש. עבודת הדגים בשבת קודש, אשר כידוע צדיקים הפליגו עד מאד בתיקוניה הנשגבים לא קלה היתה בהיכל המעזריטשיא והצדיקים אשר סביב לו. ודי רק בהפלותיו של תלמידו הקדוש רבינו מקארלין על יקרת מעלתו וחשיבות אכילתם בשבת קודש עד כדי כך שהתבטא כי "צריך לדאוג יותר אם אין לו דגים בשבת יותר מענין שאמרו בו רז"ל ידאג כל השנה חסידו של" (כמובא בשמו בספה"ק בית אהרן).

זרנו בחיים

מדור זכרון לצאצאי רבינו ז"ע

צאצאי המגיד ממעזריטש

השבוע לרגל ההילולא קדישא ביום השב"ק י"ט כסלו של רבן של ישראל המגיד הקדוש רבינו דוב בער ממעזריטש ז"ע, רבו של רבינו הקדוש מקארלין, ולימים אף זכה להיות מחוננו, ע"י נכדו הרה"ק רבי ישראל חיים מלודמיר (בן הרה"ק רבי אברהם המלאך ז"ע בנו של בעל ההילולא קדישא המגיד ז"ע) אשר התגדל בבית רבינו הרש"ק ואחז אף לקח לו לחתן עבורו. על כן יסוק השבוע המדור בראשי שושלת זו של צאצאי רבינו. (- כאשר למעשה כל אריכות שושלת בית זוועהיל המתלבנת כאן בתקופה האחרונה נובעת משורשה זה).

כאמור, שידך רבינו את בתו המיוחסת אף בשמה מרת יוטא ע"ה אשר נקראה ע"ש אמו של רבינו אשר כנודע החזר בפי קדושים כ"שלמה בן יוטא". ומעשה שהיה כך היה.

בנו של המגיד, הרה"ק רבי אברהם המלאך ז"ע, נסתלק בצעירותו בגיל ל"ו לחייו ב"ב תשרי תקל"ז, והותיר אחריו את אלמנתו מרת גיטל (בת הגה"ק רבי משולם פייבש הורוביץ מקרמניץ [יומא דהילולא - כ"ב כסלו תקל"ח] מחבר ספר 'משנת חכמים' על המשניות) ואת שני בניו היתומים הרה"ק רבי שלום שכנא מפארביטש ז"ע (אבי קדוש ישראל מרח"ץ ז"ע) ואת הרה"ק רבי ישראל חיים מלודמיר אשר נותרו יתומים צעירים כבני שמונה. אמם מרת גיטל ע"ה עלתה לארה"ק (ובערוב ימיה נטמנה בביה"ח העתיק בטבריא ואיש לא ידע כיום את מקום קבורתה). את שני בניו השאירה לחינוכם וגידולם המסור על ברכי רבינו הקדוש מקארלין ז"ע. רבינו השקיע רבות בחינוכם ושמר עליהם כעל בבת עינו. ומסופר כי שר עבורם מלמד מיוחד אצלו למדו יחד עם שני נערים נוספים אשר רבינו חינכם (אחד מהם היה רבי יעקב בן רבי מאנלי שהתייתם אף הוא מאביו ורבינו חינכו - לימים חתן הרה"ק רבי צבי בן הבעש"ט). רבינו הזהיר את ארבעתם לבל ישירו עם ילדים אחרים מבני גילם, ובלילות אף השכיב את השנים לישון משני צידי מיטתו. כך השלימו את גדלתם תחת פיקוחו המסור של רבינו ששש לגדל את צאצאי רבו היתומים ולעשותם לאנשים בני מעלה וצורה כאבותיהם הקדושים. לימים כאשר גדל רבי ישראל חיים, לקחו כחתן לבתו מרת יוטא ע"ה וממנה נולדו:

בנם: הרה"ק רבי דב בער מחוואסטוב שנקרא ע"ש זקנו המגיד (חתנו של הרה"ק ר משה זאב בהרה"ק רבי אברהם דב מחמעלניק -חתנו של התולדות יעקב יוסף, והרמ"ז עצמו היה חתן רבי צבי בן הבעל שם טוב).

בתם: הרבנית הצדקנית מרת דבורה אשת הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזווהיל ז"ע. אשר כפי מסורת בית זוועהיל החזיקה רבינו הקדוש בזרועותיו בעת שנהרג על קידוש השם.

סעודת רעוא דרעוין בהיכל קדשו של המגיד ממעזריטש ז"ע. מי יוכל לשער ולתאר את גודל השעה והמקום המסוגלים והנעלים. כל ניסיון לתאר את התחושות המרוממות וההרגשות העילאיות האופפות את ברי המזל שזכו להסתופף בשעת רצון זו בצל קודש הקדשים - יחטא לאמת ויתקל בקושי. זה יתעצם שבעתיים כאשר הניסיון כביכול מתבצע על ידי נמוכי קומה שכמותנו, דלי השגה בעולמם הנעלה ובכבושונם הבעור של צדיקי וקדושי עליון אבות ומייסדי החסידות, רועי ישראל שהפיקו נגהם בכל העולם.

על כן ננסה בזה להציג את החזיון הפשוט, כאלו שעניין בשר מגושמות ורחוקות מהשגה מצליחות לראות. שולחן ערוך לפני ה', מסביבו כיסאות וספסלי עץ פשוטים למראה, את תכולת הצלחות אם הונחו על גביו קשה להעריך בימינו. נטילת ידים לסעודה. בציעת הפת על לחם משנה, לב בוער ונשמה כוספת ועיניים נשאות לעבר ראש השולחן. המגיד הקדוש יושב בראש, פניו הטהורים מפקיים הוד ואור החצובים מעולמות עליונים וגבוהים, וכך גם פניהם הלהטות של המסובים החשובים מפארים את גודל המעמד, ומקבלין דין מן דין. התלמידים קדושי עליון ביניהם צדיקי עולם אשר לימים לא רבים, כל העולם יחרד מפניהם, מסבים כאן לעיתים קרובות. האחים הקדושים הרבי ר' יזשא ורבי אלימלך מליוענסק לצד ההיליגער ברדיטשיבער מחז, ואילו מאיך גיסא מסבים בעל התניא קדישא רבי שניאור זלמן מליאדי לצד הגירוסיערי - הוא הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין ועמו אף רבינו הקדוש רבי שלמה מקארלין ז"ע, ועוד רשימה ארוכה של תלמידים וחסידים אשר די בהזכרת שמו הטהור של כל אחד מהם אחד מהם בכדי להרעיש עולם.

באותה שבת התמזל מזלו של רבינו הקדוש מקארלין. כאשר לצידי בשולחן הסב יהודי אשר השגותיו ומדרגותיו היו לכאורה פחותים משל שכנו הצדיק. הגם שנראה כי דין ריכא הוא, באשר לאו כל אחד מקבל הורמנא ורשותא להסב בן הני חברותא קדישתא, וביותר כאשר עוד זכה לחביבות וכיבוד חשוב מהמגיד היושב בראש - כפי

בשמו בספה"ק הדרת קודש). הגיעה שעת חלוקת שיירי אוכל גבוה. עיניו הכל נשואות אל פני המזרח, לראות למי יחפוץ הצדיק לתת גדולה יותר מרעהו - אמנם 'כהנים אדולים ובעלים מתכפרים', אבל כל הזוכה להשביע עצמו משיירי הקודש, הלא אין כל שיעור וערוך לרוחבם של שערי הקדושה הנפתחים בפניו. והנה, לא פחות ולא יותר המגיד שולח את חתיכת הדג הנכספת אל האיש היושב לצד רבינו שלמה. מציץ רבינו בעיניים כלות ורואה כי פיסת הדג הזו נבחרה על ידי רבו המגיד להשפיע על האוכלה ירוח הקודש. עודו תמה ומשתומם במה זכה הלה לכך, והנה פונה אליו היהודי בלחשישה מתחננת: "יסלח לי מה, יהודי חולה בקדחת אנוכי, הדגים כידוע אינם טובים לרפואת הסובל מקדחת. שמא תואיל בטובך לאכול את חתיכת הדג הזה?" כמוצא שלל רב עט רבינו על המציאה. ולימים כאשר סיפר את המעשה הפטיר בענותותו: "איך האב גיגעסן די שטיקל פיש, און הער איז געבליבן מיטן קדחת... (- את חתיכת הדג אני אכלתי ואילו הוא נותר עם הקדחת...)".

(ע"פ 'מזקנים אבתונן' בשם מרן הרמ"ח. וכ"ה ב'כתבי הרמ"ח')

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה



שני צידי של דף מספר הפרוטוקולים של ועד ארבע ארצות

ש"פ. ועד ארבע ארצות הורכב משבעה דינים אשר העומד בראשם היה תמיד נציג קהילת לובלין. מתעודות היסטוריות הנושאות את חתימת הוועד ניתן ללמוד כי בתקופות מסוימות הורחב הוועד לזכר נציגות של כלל הקהילות החשובות בממלכה, אז היה מספר הנציגים בו קרוב לשלושים. בתחילה התכנס הוועד בלובלין. הכינוס, אשר נמשך כשבועיים, נערך פעם בשנה בתקופת החורף, במועד אשר תאם את יריד הסוחרים הגדול של העיר. בתקופה מאוחרת יותר החלו עורכים את הכינוס פעמיים בשנה: כינוס אחד בלובלין וכינוס אחד בעיר ירוסלב אשר בגליציה.

התאריך החשוב י"ט כסלו, מביא אותנו לכתוב שורות מספר להצחת אחד מרבני העיר לודמיר מלפני שנות דור, ואשר שימש כפרנס ועד ארבע הארצות, הוא הגאון רבי דוד טעבל ב"ר אפרים פישל, אשר גם שני אחיו הגאונים ר' שמואל ור' יעקב שימשו לפני ברבנות לודמיר. בתאריך י"ט כסלו שנת תע"ח הוא מופיע כנציג לודמיר באסיפת ועד ד' ארצות שהתקיימה בירוסלאב, ובאותו חודש בדי' כסלו הוא מופיע חתום על החלטתם להפריד את העיר ליענק מפרעמסלא בנבוגע לענייני הוועד. בשנת תפ"א הוא כבר מופיע כאב"ד דקי"ק לאקאטש ונאמן גדלייל וואלין (ע"פ פנקס לודמיר). עד ארבע ארצות פעל כ-250 שנה בערך בין שנת ק' - לשנת

רוצה לקבל את העלון במייל?

שלח הודעה ל- A023011122@gmail.com

בהשתתפות
זכרון ראובן יוסף
לע"נ הרה"ח ראובן יוסף
בן מ"ה אלכסנדר זושא ז"ל

הנדיב החפץ בעילום שמו
מעיר לונדון יצ"ו
לזכותו ולזכות משפחתו,
ושיצליח בכל מעשיו

לזכות עידן ישראל בן טרו אסתר
איריס בת סוליקה
וכל יוצאי חלציהם וכל הנלווים אליהם
להצלחתם, ברוב נחת ושלחה